

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педіатрії №1 та неонатології
Навчальний рік 2021/2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**«ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (СТАЦІОНАРНА) ВЕДЕННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ПОТРЕБАМИ»**

(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна, дистанційна

(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «Педіатрія»228

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Педіатрія»
другого магістерського рівня вищої освіти
Курс 4

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
педіатрії №1 та неонатології
Протокол від
“27” серпня 2021 року № 1

Завідувачка кафедри

професор Гончарь М.О.

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем професійної
підготовки
педіатричного профілю
(назва)
Протокол від
“27” серпня 2021 року № 1

Голова методичної комісії

професор Гончарь М.О.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Гончарь Маргарита Олександрівна, завідувачка кафедри педіатрії №1 та неонатології, д.мед.н, професор
2. Ріга Олена Олександрівна, професор кафедри педіатрії №1 та неонатології, д.мед.н.
3. Чайченко Тетяна Валерівна, професор кафедри педіатрії №1 та неонатології, д.мед.н.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Ріга Олена Олександрівна – професор кафедри педіатрії №1 та неонатології, доктор медичних наук, спеціалізація «Педіатрія», куратор циклу ТУ «Педіатричні аспекти паліативної допомоги».

Контактний телефон +380662884409

Корпоративна пошта викладача oo.riha@kntmu.edu.ua

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю;

Он-лайн консультації: системи Moodle, ZOOM, Google Meet згідно з розкладом;

Локація заняття проводяться в умовах КНП ХОР «Регіональний Клінічний Центр медичної реабілітації і паліативної допомоги дітям «Гіппократ»; дистанційно – у системах ZOOM або MOODLE.

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Виробнича практика (стаціонарна) ведення дітей з особливими потребами» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Педіатрія», другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Курс «Виробнича практика (стаціонарна) ведення дітей з особливими потребами» присвячений практичним аспектам ведення та надання медичної допомоги дітям з особливими потребами. Оцінці фізичного розвитку дитини. Виконання соціальної підтримки дитині та наданні медичної допомоги дітям з невиліковним захворюванням, а також підтримка родині дитини з невиліковним захворюванням.

Клінічний досвід можна отримати протягом практичних занять курсу в провідних установах регіону (відділення паліативної допомоги, дитячий хоспіс), згідно з розкладом занять. Студенти протягом курсу мають змогу приймати участь у курації та демонстрації дітей з особливими потребами, а також малюків з різноманітною патологією. Тобто курс охоплює основні як практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього сімейного лікаря або педіатра.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є невиліковні захворювання, які можуть мати місце у дітей.

Міждисциплінарні зв'язки:

Переквізити Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, пропедевтики дитячих хвороб, медичної генетики, фармакології та медичної рецептури, епідеміології та принципів доказової медицини, екстреної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за хворими педіатричного профілю. Та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Постреквізити Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 4 року навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання в закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

---

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців в галузі педіатрії, здатних проводити моніторинг, діагностику та лікування дітей з особливими потребами в стаціонарних умовах.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Виробнича практика (стаціонарна) ведення дітей з особливими потребами» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 228 Педіатрія.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові, предметні):

навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань; здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб; здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду; здатність до ведення медичної документації.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 1 володіти загальними та спеціальними фундаментальними та професійно-орієнтованими знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, необхідними для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 володіти знаннями щодо психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 3 застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 проводити збір інформації про пацієнта

ПРН 5 оцінювати результати опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання

ПРН 7 визначати характер, принципи лікування захворювань

ПРН 8 визначати необхідну дієту, режим праці та відпочинку при лікуванні захворювань

ПРН 9 визначати тактику ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 проводити діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстренної медичної допомоги

ПРН 15 виконувати медичні маніпуляції

ПРН 17 вміти вести медичну документацію, обробляти державну, соціальну та медичну інформацію

ПРН 18 здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 дотримуватись етичного кодексу лікаря, що забезпечує сформованість фахівця з належними особистими якостями

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Soft skills):**

- комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі, ділові ігри),

- робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),
- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),
- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
- лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі, ділові ігри).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 228 «Педіатрія» (шифр і назва) Спеціалізація:	Рік підготовки (курс):	
		4-й	-й
		Семестр	
		7, 8 -й	-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 18 самостійної роботи студента - 72	Освітній ступінь: магістр ОПП «Педіарія»	Лекції	
		0 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		72 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид підсумковою контролю: залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

Не передбачено навчальним планом

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Сучасні методи оцінки фізичного розвитку у дітей. Рекомендації ВООЗ. Електронна система «Anthro» та «Anthro+».	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, віртуальна консультація, стандартизований пацієнт, використання манекенів	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
2	Сучасні методи оцінювання розвитку дітей. Скрінінги та шкали для оцінювання розвитку.	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, віртуальна консультація, стандартизований пацієнт, використання манекенів	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
3	Питання організації харчування та фізичного навантаження у дітей з особливими потребами.	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, віртуальна консультація, стандартизований пацієнт, використання манекенів	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
4	Особливості розвитку дітей підліткового віку. Статеве дозрівання дітей з особливими потребами. Підсумкове заняття.	3	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, віртуальна консультація, стандартизований	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль

			пацієнт, використання манекенів	
	Всього годин	18		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Необхідність впровадження дитячої паліативної допомоги. Контингент дітей та групи дітей, які потребують паліативної допомоги. Статус «паліативного пацієнта». Захворювання, що обмежують життя та життєбезпечні захворювання.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
2	Відмінність дитячої та дорослої паліативної допомоги Дитяча паліативна допомога в рамках загальної програми паліативної допомоги / програми хоспісу.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
3	Паліативна допомога дітям з особливими потребами. Шкали болю. Вимірювання болю.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
4	Симптоми паліативного пацієнта. Контроль	5	- електронно-інформаційний (презентації,	-самоконтроль, -використання набутих навичок

	симптомів. Навчання батьків. Дитяча виїзна паліативна служба: організація, функції.		відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
5	Права дітей. Хартія прав дитини, що знаходиться в лікарні.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
6	Права дітей. Хартія дітей з невиліковними захворюваннями.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
7	Сучасні методи оцінки функції дитини. Міжнародна класифікація функції для дітей та підлітків.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
8	Розвитковий простір для дітей з особливими потребами. Інтегративна медицина.	5	- електронно-інформаційний (презентації, методичні рекомендації, графіки оцінки антропометричних параметрів для дітей різного віку)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль

9	Оцінка розвитку дрібної та крупної моторики у дітей. Використання сучасного оснащення, шкали, девайси.	5	- електронно-інформаційний (презентації, методичні рекомендації, графіки оцінки антропометричних параметрів для дітей різного віку)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
10	Розвиток мовлення та її розуміння. Червоні прапорці для виявлення затримки мови та мовлення. Порушення зору та слуху.	5	- електронно-інформаційний (презентації, методичні рекомендації, графіки оцінки антропометричних параметрів для дітей різного віку)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
11	Соціально-емоційний розвиток у дітей різного віку. Скринінг та шкали розвитку дітей. Червоні прапорці порушень розвитку. Особливості у дітей з аутистичним спектром розладів та наслідками «жорсткого» поведіння. Реабілітація та абімітація.	5	- електронно-інформаційний (презентації, методичні рекомендації, графіки оцінки антропометричних параметрів для дітей різного віку)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
12	Особливості когнітивного розвитку дітей різного віку. Командна робота. Співпраця з дитячим психологом.	5	- електронно-інформаційний (презентації, методичні рекомендації, графіки оцінки антропометричних параметрів для дітей різного віку)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
13	Особливості розвитку навичок самообслуговування дітей різного віку. Роль ерготерапевта.	6	- електронно-інформаційний (презентації, методичні рекомендації, графіки оцінки	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних

			антропометричних параметрів для дітей різного віку)	даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
14	Комунікація з сіблінгами. Духовна та соціальна підтримка дитини та членів її родини. Комунікації з дітьми і рішення емоційних проблем. Рівень взаємодії між дитиною і членами сім'ї. Рекомендації. Оцінка варіантів лікування і надання допомоги дитині і сім'ї.	6	- електронно-інформаційний (презентації, методичні рекомендації, графіки оцінки антропометричних параметрів для дітей різного віку)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) оцінка викладача
	Всього годин	72		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі наказу ХНМУ від 21.08.2021 № 181 «Інструкція з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті».

Поточна навчальна діяльність студентів (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Для дисципліни, вивчення якої завершується у поточному семестрі та формою її контролю є залік, середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Залік для дисциплін - проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД (табл.2) та перевірку засвоєння всіх тем з дисципліни. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну

шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку:

1. Поняття «передчасно народжена дитина», морфо-функціональні особливості передчасно народжених дітей.
2. Оцінити антропометричні показники і гестаційний вік дитини при народженні.
3. Фізичний розвиток дитини. Норми (стандарти) фізичного розвитку дітей раннього віку, розроблені ВООЗ.
4. Використання графіків фізичного розвитку дитини для відповідної статі.
5. Визначення терміну «Anthro» та «Anthro+».

6. Інтерпретація показників фізичного розвитку. Тактика при виявленні відхилень у фізичному розвитку дитини.
7. Принципи спостереження психо-моторного розвитку дитини.
8. Скринінгова оцінка розвитку дітей. Червоні прапорці порушень розвитку.
9. Типи оцінювання. Моніторинг.
10. Використання опитувальників для батьків дітей. ASQ-3 і ASQ: SE – опитувальник батьків. Інтерпретація показників розвитку.
11. Тактика при виявленні відхилень у розвитку дитини.
12. Анатомо-фізіологічні особливості травлення.
13. Принципи раціонального харчування. Основні складові компоненти їжі і їх роль у формуванні здоров'я.
14. Вітаміни та вітаміноподібні речовини.
15. Мінеральні речовини: мікро – і макроелементи.
16. Визначення етіологічних та патогенетичних факторів білково-енергетичної недостатності.
17. Оцінка недостатності харчування. Визначення ступеня нутритивної недостатності з використанням індексів Брока, Пін'є, Z-score.
18. Проведення обчислення фізіологічних та фактичних енергетичних потреб за рівнянням Schofield (WH).
19. Проведення диференційного діагнозу при білково-енергетичної недостатності у дітей.
20. Лікування хворої дитини з урахуванням віку, ступеня тяжкості гіпотрофії та періоду захворювання.
21. Оцінка ступеня нутритивного дефіциту у дитини паліативної групи, розрахунок її потреб у ентеральному субстраті та організація харчування.
22. Визначення терміну підлітковий вік. Нейроендокринні особливості пубертатного періоду.
23. Статеве дозрівання дітей з особливими потребами. Гормональні впливи на органи імунної системи.
24. Медичні проблеми дітей підліткового віку.
25. Поведінкові та психологічні проблеми дітей підліткового віку.

3.3. Контрольні питання до самостійної роботи:

1. Контингент дітей та групи дітей, які потребують паліативної допомоги. Статус «паліативного пацієнта».
2. Захворювання, що обмежують життя та життєбезпечні захворювання.
3. Відмінність дитячої та дорослої паліативної допомоги.
4. Дитяча паліативна допомога в рамках загальної програми паліативної допомоги / програми хоспісу.
5. Шкали болю. Вимірювання болю.

6. Симптоми паліативного пацієнта. Контроль симптомів. Навчання батьків.
7. Дитяча виїзна паліативна служба: організація, функції.
8. Права дітей. Хартія прав дитини, що знаходиться в лікарні .
9. Права дітей. Хартія дітей з невиліковними захворюваннями.
10. Сучасні методи оцінки функції дитини. Міжнародна класифікація функції для дітей та підлітків.
11. Розвитковий простір для дітей з особливими потребами. Інтегративна медицина.
12. Оцінка розвитку дрібної та крупної моторики у дітей. Використання сучасного оснащення, шкали, девайси.
13. Розвиток мовлення та її розуміння.
14. Червоні прапорці для виявлення затримки мови та мовлення. Порушення зору та слуху.
15. Соціально-емоційний розвиток у дітей різного віку. Скринінг та шкали розвитку дітей. Червоні прапорці порушень розвитку.
16. Особливості у дітей з аутистичним спектром розладів та наслідками «жорсткого» поведіння. Реабілітація та абімітація.
17. Особливості когнітивного розвитку дітей різного віку. Командна робота. Співпраця з дитячим психологом.
18. Особливості розвитку навичок самообслуговування дітей різного віку. Роль ерготерапевта.
19. Комунікація з сіблінгами. Духовна та соціальна підтримка дитини та членів її родини.
20. Комунікації з дітьми і рішення емоційних проблем. Рівень взаємодії між дитиною і членами сім'ї. Рекомендації.
21. Оцінка варіантів лікування і надання допомоги дитині і сім'ї.

3.4. Індивідуальні завдання здобувача освіти - з дисципліни (далі - ІЗЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни або її частини, при проведенні «заліку», «диференційованого заліку» або «іспиту».

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів. Для дисциплін, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Таблиця нарахування ІЗЗ

П/н	Кількість балів	Вид діяльності
1	1-3	Студентський науковий гурток
2	4-7	Студенти наукового гуртка кафедр, які брали участь у вітчизняних студентських олімпіадах, конференціях, творчих конкурсах.
3	8-10	Студенти наукового гуртка кафедр, які брали участь в зарубіжних студентських олімпіадах, конференціях, творчих конкурсах.

3.6. Правила оскарження оцінки

Процедура оскарження оцінки проводиться відповідно до наказу № 150 від 24.06.2021 р. про затвердження нової редакції «Положення про порядок відрахування, поновлення і переведення осіб», також затверджено наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252 «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету».

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Проведення курації пацієнтів можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями (Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc)

Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися тощо

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять

- дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття).
- заборонено:
  - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
  - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
  - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
  - грати в азартні ігри;
  - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
  - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра Педіатрії №1 та неонатології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Детальніша інформація за посиланням: Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Основи педіатрії за Нельсоном у 2-х томах (8-е видання) / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман. – 2019. - 378 с.
2. Принципи надання паліативної допомоги дітям/ М.О. Гончарь, О.О. Ріга, А.Ю. Пеньков – Харків, 2016. – 111 с.

3. Gross Motor Function Classification System for Cerebral Palsy. Available from: <https://depts.washington.edu/dbpeds/Screening%20Tools/GMFCS-ER.pdf>
4. WHO model formulary for children. Geneva, World Health Organization, 2010.

Допоміжна

1. Протокол медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною. Наказ МОЗ від 04.04.2005 № 152.
2. Протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги синдром Дауна. Наказ МОЗ України від 20.10.2015 № 685.
3. Протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації «Церебральний параліч та інші органічні ураження головного мозку у дітей, які супроводжуються руховими порушеннями». Наказ МОЗ України від 09.04.2013 № 286.
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 41 від 21.01.2013 «Про організацію паліативної допомоги в Україні».
5. Наказ Міністерства соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я України № 317/353 від 23.05.2014 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів при наданні соціальної послуги паліативного догляду вдома невиліковно хворим».

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. **Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE**
2. Інтернет ресурси: <http://www.medscape.com> , <http://www.orpha.net> , <https://www.aace.com/>, <http://www.endocrinology.org> , <http://www.cochranelibrary.com/>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-poglyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління
конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському
національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx